

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Petri Thyraei, E Societate Jesu Doctoris Theologi, Et In
Academia Herbipolensi Olim Professoris, Tractatvs De
Apparitionibvs Sacramentalibvs**

Thyraeus, Petrus

Dilingae, 1640

Capvt II. An Christo sub speciebus Sacramentalibus. & Sacramento
Christum continenti, diuinus cultus tribui possit, ac debeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64272](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64272)

præsentia, in fide Christi fideles confirmari; maioribus stimulus ad dignè Sacramenta tractanda instigari; pluribus diuinæ beneficentiæ argumentis, ad gratiarum actionem prouocari.

10. Cæterum hîc nunc quæstio oritur, quid sacrificanti sacerdoti sit agendum, si mutatio Sacramentalium specierum in peregrinas, tempore sacrificij accidat, an nouam auspicabitur consecrationem? Ità sentiunt quidam; siue in utrâque specie transmutatio sit facta, siue in alterâ tantum; propterea, quod perfectum sacrificium, vt dicunt postulet, vt non solum Deo offeratur, verum, etiam à sacrificante absumatur. Vt quidem hoc fiat, præbamus; verum utrùm omnino necessariû, non intelligim⁹.

11. Fortè neque si in utrâque specie, transmutatio est factâ, nouâ vtriusque speciei consecratione est opus; neque opus alterius speciei consecratione, si facta est mutatio tantum in alterâ. Quia ibi non supplebitur sacrificij defectus; sed noua consecratione nouum repetetur sacrificium. Hic non necesse est supplere alteram sacrificij partem, quod iam antea sacrificium fuerit perfectum, vtriusque speciei consecratione. Vt porro totum (id est sub utrâque parte) à sacrificante sumatur, quæ ratio cogat hîc, vbi miraculo quasi, prohiberi Sacerdos videtur, non intelligo.

C A P V T II.

An Christo sub speciebus Sacramentalibus, et Sacramento Christum continenti, diuinus cultus tribui possit, ac debeat?

Chri-

Christus sub Sacramentalibus speciebus est adorandus;

adoratio.

Quia etiam tum verus est Deus;

Adorandum etiam est, ipsum Sacramentum Eucharistia, quod

Magnis argumentis urgemur ad hanc adorationem;

Christum continet;

Sunt qui hanc adorationem velint præceptam.

Patet exemplo purpura Regia,

Sententiâ Patrum,

Definitione Conciliorum.

Recepta, & probata fuit olim hæc

1. **D**E tribus in his Apparitionibus Christi Sacramentalibus, sub speciebus peregrinis, quæstio esse potest; quando in controuersiam vocatur, an & quis ijs, cultus, reuerentiâque debeatur. De speciebus quæ verè Christi corpus, sanguinèmq; continent; quales illas esse diximus, sub quibus verè vini panisque substantia potest existere. Deinde de speciebus, in quibus tanta facta est alteratio, vt panis vini que substantia sub ijs nequeat conseruari. Denique de speciebus quibusdam, quæ & omnino à Sacramentalibus sunt distinctæ, & Christum sub imagine vel pueri Crucifixi &c. referunt. De his tribus inquam quæstio est; quia horum trium semper aliquod in his Apparitionibus inuenitur. Sed ad primum respondebitur præfenti capite.

2. De hoc verò duo à nobis afferuntur. Primum est Christum sub speciebus eiusmodi Sacramentalibus adorandum esse; alterum, totum quod in oculos incurrit, nimirum species corpus Dominicum continentes esse adorandum. [Quorum vtrumque speciebus eiusmodi peregrinis, quæ cum substantiâ panis & vini, adeoque etiam corpore & sanguine Christi consistunt, cum speciebus

bus

bus consuetis siue ordinarijs Sacramenti est commune, iisdemque argumentis probatur, quia non minus sub illis, quam istis est Christus.] Prius autem, quod asserimus, illis opponimus, qui corpus Christi in Sacramento contineri negant; aut si hoc concedant, negant adorandum; quia non eo fine, ut adoretur, in Sacramento sit relictum, sed solum ut sumatur. Posterius illis aduersatur, qui quia timent, ne diuinum honorem ad creaturas transferant, volunt Christum, sed non Sacramentum esse adorandum.

3. Verum facillime prius demonstratur. Quid enim? an non iuste Dominum Deum adoraueris? aut Dominus Deus non est, qui sub Sacramento est, Christus IESVS? Alium Iesum sub Sacramento ignoramus, quam quem in simbolo confitemur; Dominum nostrum, conceptum de Spiritu sancto, natum ex Maria Virgine: Quod vero adorandus sit, ita cordibus hominum impressa est lex, ut expungi nulla ratione possit. Ut interim taceam adorationem Dei preceptam, & Matth. 4. Dominum Deum tuum adorabis. & Apocal. 14. Adorate eum, qui fecit coelum & terram. & Psal. 69. Adorate eum omnes Angeli eius.

4. Hinc mirum non est, quod diuinum honorem, Christo olim inter homines versanti, quidam tribuerint, nulla etiam habita ratione, ubi adorarent. Adorarunt in stabulo Reges Matth. 2. existentem in via leprosus, Matth. 9. & mulier Chananæa Matth. 15. in templo cæcus natus, Ioan. 9. in utero matris Baptista Ioannes Luc. 1.

5. Porro, qui per se adorandus est Dominus, ille in Sacramento maioribus argumentis homines ad adorationem urget; argumentis scilicet, summæ humanitatis & bene-

bencvolentia. Quid enim hæc possint & debeant, docent duo insignes adoratores Christi, Centurio atque Thomas. quorum hic post exhibita vulnera in illam vocem prorupit, Dominus meus, & Deus meus; ille propensum in se Domini studium sentiens, Domine dicebat, non sum dignus, ut intres sub tectum meum. Quocirca cum in Eucharistia Sacramento, maioribus argumentis suum erga homines studium Dominus demonstret, non adorandus solum, sed pluribus nominibus, iustioribusque ex causis adorandus est.

6. Nec est, quod quis hic præceptum urgeat adorationem imperantis, quasi nihil facere liceat, quod præceptum non sit. Plurima & honestissima sunt, & Deo gratissima, ad quæ nullâ necessitate præcepti, sed solâ honestatis ratione urgentur mortales. Quid si ex horum genere sit, Christi in Sacramento Eucharistia adoratio?

7. Et ut à materiâ nostrâ non discedamus, quo præcepto urgebantur, tres Magi, quando recens natum adorârunt Dominum in Bethlehem? quoniam cæcus natus, quando viuum adoravit in templo? quo Centurio, quando pendentem in Cruce? Quod si naturæ legem proferas, eandem ego producam pro adorando Christo in Eucharistia; quoniam alius in Eucharistia, non adoratur, quàm quem adorârunt Magi, Cæcus, Centurio.

8. Addo, quod quidam adorationem Christi in Eucharistia, præceptam velint; & quidem Psal. 98. vbi dicitur: adorete scabellum pedum eius. Pedum enim Christi scabellum est terra, secundum illud Isaia 66. Cælum, mihi sedes, terra autem scabellum pedum meorum. Quæ

adorari dicitur, quando sub specie panis, quem terra produxit, Christus adoratur. Certè ità hunc locum exponit B. Augustinus, in eundem Psalmum. Verba eius sunt sequentia.

9. Videte fratres, quid nos iubeat adorare. Alio loco Scriptura dicit: Cælum mihi sedes est, terra autem scabellum pedum meorum. Ergo terram nos iubet adorare, quia dixit alio loco, quid sit scabellum pedum Dei. Et quomodo adorabimus terram, cum dicat apertè Scriptura: Dominum Deum tuum adorabis; hic dicit: adorete scabellum pedum eius? Exponens autem mihi, quid sit scabellum pedum eius, dicit: Terra autem scabellum pedum meorum. Anceps factus sum, timeo adorare terram, ne damnet me, qui fecit cælum & terram. Rursus timeo non adorare scabellum pedum Domini mei, quia Psalmus mihi dicit: Adorate scabellum pedum eius. Quæro, quid sit scabellum pedum eius? & dicit Scriptura: terra scabellum pedum meorum. Fluquans conuerto me ad Christum, quia ipsum quæro hic. Et inuenio, quomodo sine impietate adoretur terra, sine impietate adoretur scabellum pedum eius. Suscepit enim de terrâ terram, quia caro de terrâ est, & de carne Mariæ carnem accepit. Et quia ipse in carne ambulauit, & ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit; nemo autem illam carnem manducat, nisi prius adorauerit; inuentum est, quemadmodum adoretur tale scabellum Domini; & non solùm non peccemus adorando, sed peccemus non adorando. Hactenus B. Augustinus.

10. Hanc adorationem Christi in Eucharistiâ, Patres
&

& maiores nostri non ignorârunt. Nam eorum quidam, Christum adorârunt; quidam adorandum docuerunt; quidam rectè adoratum tradiderunt.

11. Adorârunt B. Thomas, cuius egregius extat Rhythmus: Adoro te deuotè, latens deitas, Quæ sub his figuris verè latitas. Adorârunt, quicumque Sacramentum perceperunt. Neque enim huic cibum quisquam sumit, nisi prius adoratum, teste B. Augustino. Adorârunt, qui vñ sunt Liturgijs Basilij, Iacobi, Chrysofomi, quæ omnes adorationem continent.

12. Adorandum docuerunt Cyrillus Cateches. 5. Mystag. sic scribens, accede adorationis in modum, & venerationis. B. Chrysof. exemplo Magorum, qui adorârunt in stabulo; homil. 24. in 1. ad Corinth. Origines denique, qui homiliâ, 5. in diuers. Euang. locos, à communicantibus corpori & sanguini Domini, vult dicendum esse illud Centurionis: Domine non sum dignus, &c.

13. Docuerunt bene adorari Damasc. l. 4. fidei Orthod. cap. 14. dicens: Veneramur ipsum, tum corporis; tum animæ puritate. Augustinus quoque.

Nos inquit, in specie panis & vini, quam videmus, res inuisibiles, id est, carnem & sanguinem honoramus. Et B. Greg. orat. de obitu sororis docet sororem post adorationem Eucharistiæ, & orationem ad Christum in Eucharistiâ factam, pristinae sanitati restitutam esse.

14. Et hi quidem, ab hominibus tradiderunt adoratum; adorari etiam ab Angelis docuerunt B. Gregorius, atque Chrysofomus. Quis inquit, B. Greg. l. 4. Dialog. c. 58. fidelium habere dubium possit, in ipsâ immolationis

horâ , ad Sacerdotis vocem cælum aperiri , in illo IESV Christi mysterio Angelorum choros adesse? Idem docet Chrysoft. duobus exemplis , l. 6. de Sacerd.

15. Hinc suspicor , ritus apud Catholicos inualuit , vt sub tremendis Missæ sacrificijs hostia eleuetur ; scilicet , vt præfens populus , quem in Sacramento agnoscit Christum præsentem , eundem quo par est , religionis cultu reuerentiâque prosequatur. Habeat hic ritus alias quoque causas , atque rationes ; hanc haud obscure insinuat Basiliius , lib. de Spiritu sancto , c. 27. cum sic loquitur : Inuocationis verba , cum ostenditur panis Eucharistiæ , & poculum benedictionis , quis sanctorum nobis in scripto reliquit ?

16. Quocirca optimè Can. 6. sess. 13. Definierunt Patres Concilij Tridentini. Si quis dixerit inquit , in sancto Eucharistiæ Sacramento , Christum , vnigenitum , Dei filium , non esse cultu latriæ etiam externo , adorandum ; atque ideò nec festiuâ peculiari celebritate venerandum ; neque in processionibus , secundùm laudabilem & vniuersalem sanctæ Ecclesiæ ritum & consuetudinem , solenniter circumgestandum , vel non publicè vt adoretur , populo proponendum ; & eius adoratores esse idololatrias , anathema sit. Atque ita prius illud demonstratum est , esse nimirum Christum sub speciebus Sacramentalibus adorandum , quamdiu sub ipsis continetur.

17. Posterius duplicem potest habere sensum. Vnus est vt & Christum dicamus adorandum , & præterea adorandas species ; ita vt in adoratione Christi , specierum non habeatur ratio , & in cultu specierum excludatur
Chri-

Christus. Alter, vt species à Christo non secernamus, sed adoratio in Sacramentum feratur, quod sunt species Christum continentes. Hoc posteriori modo, non priori illo dictum volumus, totum quod in oculos incurrit, adorandum esse.

18. Exemplo, regiæ purpuræ vtrumque fit manifestum. Hanc etenim, si à rege mente cogitationeque se pares, & materiæ ex quâ constat, rationem tantum habeas, non dices honore aut reuerentiâ dignam. At si purpuratus tibi Rex occurrat, & cogitatione purpuram à rege non distinxeris, non malè purpuratum regem, & in purpurâ regem adoraueris. Ità si species tantum attendas, quâ accidentia sunt quantitati inhærentia, per se & solas, nullo honore dignaberis; magno autem meritò dignaberis, si à corpore Domini non se creueris.

19. Hinc est, quod non Christum tantum in Sacramento, sed etiam Sacramentum Christum continens, adorandum dicamus, quemadmodum dicimus adorandum non tantum regem, qui purpuram indutus est, sed ipsum quoque purpuratum. Et modus hinc loquendi idcirco probatur, quod eundem & sanctissimi, doctissimi- que Patres vsurparunt, & grauiissima Concilia.

20. B. August. l. 1. & serm. 28. de verbis Apostoli, nostrum hoc, de quo quæstio est, vocat cæleste atque venerabile Sacramentum. Et lib. 20. contra Faustum c. 13. Sacramentum religionis, cui longè diuersus cultus, quam pani communi, aut vino debeat. Sic religiosissimus Pontifex & Martyr Alexander, sub nomine oblationis de hoc Sacramento loquens, docet hanc ab om-

nibus venerandam esse, & colendam.

21. Eâdem phrasi utitur Concilium Viennense, sub Clemente V. celebratum; nam & venerandum, & adorandū dicit Sacramentum altaris. Et Tridentinum Sess. 13. c. 5. docet piè admodum, religiosèque in Ecclesiam, Dei introductum hunc morem, ut singulis annis ipsum Sacramentum, singulari veneratione & solennitate celebretur. Probat etiam morem receptum, quo cultus patriæ illi defertur. Ut idcirco credi debeat, optimè ab Ecclesiâ inuitari Christianos, ad hunc cultum Sacramento deferendum, cum dicitur & Canitur: Tantum ergo Sacramentum veneremur cernui.

CAPUT III.

An & quæ reuerentia debeat specieb; sub quibus iam panis & vini substantia esse nequit; ideòque nec verè Christi corpus, aut sanguis est?

<i>Non malè honor & reuerentia his- ce speciebus tribuitur à fide- lib;.</i>	<i>Debetur iisdem honor, qualis reli- quiis;</i>
<i>Quia olim bene tributa;</i>	<i>Quia sunt quasi aliquid Christi.</i>
<i>Eandem Deus miraculis probat,</i>	<i>Honor & cultus hic inferior est illo, qui tribuitur personis;</i>
<i>Et confirmat cultus aliarum re- rum.</i>	<i>Vterque tamen ab eâ virtute est.</i>

I. **D**uplices sunt species, siue res, quæ post Sacramentum aliquando relinquuntur. Aliæ enim carnem vel sanguinem referunt; aliæ